

ЖЕНСКИ СВѢТЪ

СЪ ПРИТЪРКА

„ДОМАКИНЯ“ ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ,

РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНИ
ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИ

Списанието излиза дваждъ, на 1 и 20, а при-
турката веднаждъ, на 10 число всѣки мѣсець.

Директорка: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Годишенъ абонаментъ
грѣдплатимъ

I. На списанието:

За България 4 лева

„ странство 5 „

II. На списанието

съ притурката.

За България 7 лева

„ странство 9 „

Абонати се записватъ
направо въ дирекцията на
списанието и въ всички
телеграфо-пощен. стан-
ции изъ княжеството.

Всѣжавни обявления, от-
носящи се до госпожи и
госпожици, публикуватъ
се въ последната страни-
ца за 30 стот. редътъ.

За постоянни обявления
особени условия.

Писма, ржкописи и па-
ри се печататъ: до Ди-
рекцията на „Женския
Свѣтъ“ улица Вейнишка
№ 122.

Писма веплатени не се
приматъ.

Въ Дирекцията се намиратъ за проданъ цѣли течения отъ I-а и II-а година на „Ж. Свѣтъ“ и „Домакиня“

Съдържание:

Нашитъ премии. — Женскитъ по насъ Дружества. —
Нана Златоуста. — Василка. — Свѣти. — Разли. — Афо-
ризма. — Книги и списанил. — Обявления.

Нашитъ премии

1) Една книга, а именно:

Въспитанието на момчѣтѣ

отъ

Фенелона,

всеизвѣстни французски педагогъ и писателъ на
Телемаха, и

2) Една картина,

турени сж вече подъ печатъ и наскоро ще бѣдѣтъ
распратени до ония отъ абонатитъ ни, които сж си
прѣдплатили абонамента въ първото полугодие отъ
записванието си, и до ония отъ тѣхъ, които до 31
Декемврий т. г. си платѣтъ абонамента за настоя-
щата 1895 год. и си прѣдплатѣтъ сжщеврѣменно
оия за слѣдующата 1896 год.

Женскитъ по насъ дружества.

(Продължение отъ брой 21).

Всѣга отъ насъ може да знае или да раз-
бира, че, когато за пръвъ пътъ се появи идеята
за спестяване пари, твърдѣ естествено тя се
появи въ най-простата си форма, почти въ как-
вато се срѣща у дивацитѣ, както казахме по-
горѣ; спестяванието се състоело въ хвърляние

отъ врѣме на врѣме пари въ иѣкоя добрѣ за-
творена или заключена кутия прѣзъ една дупка
отгорѣ ъ. То, по принципъ, бѣло хубаво, но
заприличвало съ монетата на оногова, споредъ
Евангелието, слуга, който, като му ѣж подарилъ
господарѣтъ на трѣгване, заровилъ ѣж въ зе-
мята, отгдѣто пакъ ѣж искаралъ и показалъ на
господаря си слѣдъ възврѣщанието му, когато
той ги свикалъ и запиталъ всѣкиго отъ тѣхъ,
какво е сторилъ съ подарената му пара. (Мат.
гл. XXV 14 — 30). Идеята за спестяванието,
слѣдъ като съ врѣме се е развила, достигнала
до такъва форма, въ каквата се тя намира сега,
и се прѣдставлява днесъ чрѣзъ иѣколко по-еди-
нични съ еднаква организация и еднаква цѣль
дружества. А съ какви златни надежди се при-
дружава основанието на тия дружества! Тия
златни надежди се прѣнасятъ и на самитѣ ус-
тави на разнитѣ дружества, които всички сж си
прѣдпоставили иѣкоя цѣль колкото велика, тол-
кова пѣкъ и непрактична и непостижима, спо-
редъ насъ! И ето защо.

Нека вземемъ напр. да разгледаме нашето
тукъ Варненско Женско Благотворително Дру-
жество; то се състои отъ 60—65 членни, отъ
които всѣга една внася (съгласно чл. 6 а) отъ
устава) по 50 стотинки въ мѣсець или годишно 6
лева, значи въ годината се събиратъ 360—380 лева,
ако, разбира се, платѣтъ всички безъ исключение

членя; отъ приходи, споменувани въ точкитѣ б, в и г на сжщия членъ, събиратъ се, да кажемъ, още 2000, въ годината, всичко т. е. годишно дружеството има чиста печалба 2500 лева. Ето какво може максимум, споредъ насъ да събира срѣднѣ въ годината всѣко дружество изъ разнитѣ градове въ България. Сега, ако се приеме, че това, коедо било, дружество «поддържа способнитѣ ученички въ мѣстнитѣ български училища» на сиромашки родители, или же една само, ще кажемъ ние, ученичка въ странство, за изучаване ржководѣнето наир., а още поддържа «и останжалитѣ безъ помощъ български вдовици и сирачета» и «спомога въобще на бѣднитѣ българки въ града»; ако се приеме още, че това дружество е още длжжно, зарадъ умственното и нравственното развитие на членкитѣ си да състави «постепенно въ града библиотека нарочно за женитѣ съ читалня»; то ние питаеме Настоятелството, каква сума може да спестява въ годината и колко години трѣбва да се прѣдвидѣтъ, ако бжде живо дружеството и ако се показва отъ Настоятелството му винаги такъва дѣятелностъ, за да може съ врѣме «да се отвори едно техническо дѣвическо училище» или едно какво-да-е общеполезно въобще заведение? Хайде, да кажемъ, че артисватъ годишно 500 лева. Но за осжществление на прѣдвиджаната въ устава идея се изискватъ поне 50000 лева; значи чакъ подиръ 100 или 80 най-малко години трѣбва да се надѣвате за такова нѣщо!

А пъкъ и друго: ами ако се рѣшѣтъ всички по насъ дружества да направѣтъ сжщото, т. е. да отворѣтъ такива училища, тѣй като тѣ сж най-евтината, а пъкъ за сега и най-нуждната работа, то тогава какво ще излѣзе?! ще се каже, въ резултатъ, не излиза нищо отъ тия женски по насъ дружества, а то, не защото тѣ сж бесполезни учреждения, но защото организацията имъ не е никакъ добра, практична, цѣлесобразна. А че не говоримъ само праздни думп, но исказваме една истина, може всѣка една отъ читателнитѣ ни да се увѣри, като вземе да прѣгледа уставитѣ на повечето отъ Женскитѣ дружества по насъ, както и годишнитѣ имъ равномѣтги поне на тия отъ тѣхъ, които Настоятелствата на тия Дружества сж имали добрия умъ и добрата воля да ги обнародватъ. Ние пишемъ горнето, относително женскитѣ ни дружества, слѣдъ като сме се увѣрили въ него, защото своєврѣменно (още отъ първата година

на изданието ни, виждь «Женский свѣтъ» год. I бр. 17 . . . , и тая година повторно съ писма) сме поискали уставитѣ на женскитѣ дружества въ България, та, въпрѣки че нѣкои дружества не благоволихъ да удовлетворѣтъ тая ни малка просба, можахме отъ щателното разгледвание на исратенитѣ ни отъ повечето дружества — на които и сърдечно благодаримъ — уставни да съставимъ това вѣрно, както се то показва отъ реченото ни тукъ, заключение. Какво прочее трѣбва да се направи въ такъвъ случай? Ето какво е нашето скромно мнѣние по тоя много важенъ въпросъ

Първомъ, ако и уставитѣ на женскитѣ по насъ дружества да сж поименувани така: уставъ на еди-кое-си *Женско Благотворително Дружество*, отъ прочитаніето, обаче, на главата въ тѣхъ: *Цѣльта на дружеството* разбираме, че тѣ сж не само благотворителни, но и *ученолюбиви*. Значи, цѣльта на тия дружества е, да помага на бѣднитѣ жени отъ града, въ който е съставено дружеството и да се грижи за умственното и нравственното повдигане на българката. Прѣкрасна идея! Просто се въсхищава човѣкъ, като чете въ устава цѣльта на дружеството; но ако вземе нѣкой да си помисли, дали ще може да се приложѣтъ на практика, да се постигнатъ тия велики идеи, какво врѣме се изисква за осжществленіето имъ, ако се прѣдположи, че настоятелствата на тия дружества се вджхватъ поне все отъ сжщия ентузназмъ за цѣльта на дружеството и развиватъ поне сжщата дѣятелностъ, както при самото съставяние на дружеството, и колко отъ сжществующитѣ у насъ многобройни подобни женски дружества и сжществуещи отъ отдавна врѣме още сж осжществили до сега или поне прѣдвиджатъ, че въ едно близко врѣме ще бждѣтъ въ положение да осжществѣтъ главната си цѣль, то ще достигне той до жалното заключение, че всички *почти* женски дружества не ще можѣтъ да постигнатъ така нищо! . . . А казваме почти, защото отъ туй правило, по насъ, исключение правимъ за Софийското Женско Благотворително дружество „Майба“, което, дѣйствително, е могло да осжществи и да поддържа съ успѣхъ идеята за учредяване техническо училище за жени, каквото е „Първото Стопанско училище“ въ София. Но съ това ние никакъ не сме въ намѣрение да натѣкваме на женскитѣ по насъ дружества, или пъкъ на настоятелствата имъ за туй или за онуй, за че не вършатъ тѣ нищо, за

че сж бесполезни учреждения или за какво-да-е друго нѣщо. Не! ние съ повтарянието и показванието нѣколко пъти непрактичността въ службата на нашитѣ дружества исваме да направимъ да се разбере отъ надлежитѣ, че работата тѣй не върви, но трѣбва да се постъпи иначе.

(Слѣдва.)

Ивана Златоуста :

За избирание съпруга и противъ ония,
що търсятъ зестра.

Коя жена се е потрудила да подобри мъжа си? Кой мъжъ се е погрижилъ да поправи жена си? Никой, но всичката грижа на жената беда да се грижи за златнитѣ си украшения, за дрѣхитѣ и за другитѣ накичвания на тѣлото, така щото да увеличи иманието си. А на мъжа житейскитѣ грижи сж не само жена му, но и много други. Кой, кога се рѣши да се ожени, исчиталъ е прѣдварително обноснитѣ и въсчитанието на момата? Никой, но тозъ часъ распитва колко пари има, какви имущества, каква зестра, като че ще купи нѣщо или ще завърши нѣкоя търговия. За това и така наричатъ брака. Защото мнозина съмъ слушалъ да казватъ : еди кой си се спогоди съ еди-кой-си и по такъвъ начинъ опозоряватъ Божитѣ дарове, като купувачи и повече се грижатъ за осигоряване на мѣнителници, нежели за женитбата.

Научете се, какъ старитѣ се оженвали и подрижайте нмъ. Какъ прочее? Тѣ търсили обноски, навизи и душевни добродѣтели. За това тѣ нѣмали нужда отъ мѣнителници и осигоряване чрезъ книга и мастило, защото нмъ били достатъчни обноснитѣ на невѣстата. За това молижъ ва, нехѣйте иска богатство, но обноски и снисходителность. Потърсете си благочестива и мадра мома и тия прѣимущества ще бѣдатъ по-добри отъ милиони други. Ако търсишъ у неѣ и божитѣ дарове, то и тѣ ще дойдатъ. Ако тѣхъ прѣнебрѣгвашъ и бѣгашъ подиръ първитѣ, то и тѣхъ нѣма да имашъ. Но еди-кой-си, казватъ, отъ жена си билъ се обогатилъ. Не те ли е срамъ да ми давашъ подобни примѣри? Мнозина съмъ слушалъ да казватъ : хиляди пъти бихъ прѣдпочелъ да съмъ бѣденъ, нежели да се обогатѣмъ отъ жена си ; защото какво нѣщо е по-позорно отъ това богатство? какво нѣщо по-горчиво отъ тѣзи състоятелность? какво по-позорно отъ това, щото официално да се казва отъ всички, че еди-кой си се обогатилъ отъ жена си? Вътрѣшнитѣ негоди, които необходимо ще се случатъ, оставямъ на страни, т. е. мнѣнието на жената, работливостото, прѣпирнитѣ, укоритѣ на слугитѣ, които казватъ : бѣднякътъ, дриплю, бесчестний, бесчестно обогатенъ, защото съ какво се ожени? Нѣли всичко е на господарката? Не та ли е грижа за тия думи? Значи, не си е и

свободенъ. Понеже и паразититѣ слушатъ по-низки нѣща отъ горнитѣ, но не се беспокояватъ, даже повече се украсяватъ отъ позора, като нмъ казваме тия нѣща. «Нека ни бѣде нѣщо сладко и приятно,» казватъ, «ни нека ме задѣвя.» О, дяволе! какви гибелни за живота пословици е извлѣкълъ? Разгледай тѣзи дяволенка и гибелна пословица, колко е пълна съ загуби: Защото нищо друго не съдържа, освѣнъ слѣдующитѣ думи: Никакви благоприлични и справедливи думи не трѣбватъ; всичко това да се исхвърли, а търси само едно нѣщо, — удоволствието. И ако се двоумишъ, пакъ това трѣбва да прѣдпочиташъ. Ако всѣки, който те срѣщне, те заплае; ако ти калѣтъ лицето; ако даже те изгонватъ, ти всичко прѣтърпи; защото, какво казватъ за свияята, когато тѣ викатъ, или замръснитѣ цета? Даже нито тѣ бихъ казали подобни нѣща каквито дяволътъ убѣдилъ челоувка да бѣсува.

За това, молижъ, като признаете нечувствителностьта на подобни думи, избѣгвайте подобнитѣ пословици, като избирате, вмѣсто тѣхъ, други противни на тѣхъ изъ священното писание. А кои сж тѣ? «Не се отклонявай отъ желанието на душата си и въздържай се отъ злитѣ си наклонности.» А за злата жена казва : «Не се доближай до развратна жена, защото изъ устнитѣ на нечестната жена капи медъ, или же за малко врѣме наизава съ него фаринкса, но отпослѣ ще го намѣришъ погорчивъ и отъ злѣчката и по-остъръ отъ двуличенъ ножъ». Тѣхъ прочее да слушаме, а не ония; защото отъ това произлиза робството, работливнитѣ мисли; отъ тѣхъ хората ставатъ неслонестни животни; защото на всѣкъдѣ искатъ да слѣдватъ удоволствието, споредъ исканието на тѣзи пословица и ставатъ смѣшни, защото слѣдъ удавниче отъ туй удовольствие, каква е ползата отъ тѣхъ? Прѣстапете, прочее, да произвеждате толкова смѣхория и да запалвате толкова геена и неогасимъ огънь, а да прогледвате, макаръ късно, както трѣбва, къмъ бѣдѣщето, като очистишъ очитѣ си отъ гурлитѣ, за да прѣкараме и тукашния животъ благоприлично, цѣломѣдрено и благочестиво и получимъ бѣдѣшитѣ блага.

(Волежъ прѣводъ)

Василка.

Днешний градецъ Б*** въ турско врѣме бѣше едно голѣмо село.

Голѣмъ шумъ се дигналъ въ туй село, когато за пръвъ пътъ се назначи въ него за учителка Василка. Свѣтътъ тукъ привикналъ да вижда до сега все срамежливитѣ и прибраничкитѣ селенки, ето че ненадѣйно срѣща изъ селото една мома, която му се показва като богиня. Първо, че тя бѣше бѣла — бѣла, като че никога не бѣ ѣж огрѣло слънцето; второ, че бѣше привѣтлива, засмѣва и жива, щото просто селскитѣ момци, да не кажемъ за другитѣ,

полудѣвахъ, като ѿ виждахъ да се засмива и имъ показва бѣлитѣ си и малки като бисеръ зѣби. Третьо, че не носѣше селски дрѣхы, но такива отъ градската мода, безъ никакъвъ, обаче, особенъ луксъ. Но, какво ти първо, какво ти второ, какво ти десето: просто да ѿ гледашъ, че никога да се ненагледашъ въ неѣ.

Ето защо казваме, че голѣмъ шумъ се дигна изъ цѣлото село, подигахъ се и се раздвижи цѣлото село при появяването на учителката Василка. Добритѣ селяне не бѣхъ прѣдвидѣли тая работа. Тѣхната цѣль бѣ съвсѣмъ невинна: тѣ искали една добра учителка, да изучи дѣцата, а особено момичетата имъ. Затова училищното имъ настоятелство се отнесе до приятели въ ближния градъ Р***, съ молба да имъ се прати една учителка, и ето ти слѣдъ малко врѣме иде въ селото Василка!

Особено дѣвическо училище не бѣхъ си построили още. Затова взехъ подъ наемъ една къщица и въ тая къщица Василка почна да просвѣтѣва и цивилизова селскитѣ момичета. До тукъ работата отиваше добръ. Селскитѣ момичета научаваха изъ книгитѣ си много нѣща, нечути и невидѣни до сега, а подиръ свършването на уроцитѣ си почваха рѣководѣлието. Тѣ вечерь, като се връщаха въ домоветѣ си, показваха на бацитѣ си едната маркитѣ си, другата шевицата си, третата ошиванитѣ отъ неѣ пантози, четвъртата кесията за тютюнъ и тѣѣ нататѣкъ. А бацитѣ имъ гледаха ги внимателно и засмѣни и се гордѣеха, гдѣто и тѣхнитѣ момичета, най-послѣ, взехъ да ставатъ учени! . . .

Но работата не се спира до тука. Голѣмитѣ моми, които не можеха да ходѣтъ въ училище, не трѣбваше да останатъ и тѣ назадъ. Защо по-малкитѣ имъ сестри да ги надминатъ и да излѣзатъ по-достойни и по-искусни отъ тѣхъ! Какъ да се направи? Помислиха, помислиха дълго врѣме върху това, па най-послѣ помислиха и тѣ! Не щещъ ли, рѣшаватъ се и тѣ да отидатъ при Василка, но вечерно врѣме. Събиратъ се всѣка вечерь у бай Смионови и оттамъ, хайде, нахлуватъ въ Василкиното училище.

Василка, за добрата честь на селскитѣ моми, бѣ много добра мома и не само разбираше прѣд-назначението на званието си и своето послание, но и горещо желаше да го изпълни съ най-голѣма точностъ, съ най-голѣма самоотвърженностъ. Затова тя съ радостъ прие жеднитѣ за наука селски моми и на драго сърце имъ расправяше всичко и имъ расказваше за всичко, що мислѣше, че не само ще заинтересова, но и ще ползува въ сѣщо врѣме възрастнитѣ ѣ ученички. Освѣнъ това никога не ставаше седѣнка безъ Василка, никога тѣка безъ неѣ: винаги Василка въ срѣдата, расказва ли, расказва всѣкакви истории, расправя за народни обичаи и нрави, пѣе народни пѣсни, а тѣ всички, па даже и бабитѣ, забравили всѣкакви селски бесполезни игри, шегѣ, зѣпачъ ли зѣпачъ и като омажни слушатъ, какво ги учи тя!

Истина е, че, когато си отиваше учителката, селскитѣ моми — какъ да си забравѣтъ занаята! — подиграваха се всѣчески съ горката: едната правѣше говоренѣто ѣ, другата повтаряше нейнитѣ зѣ прѣвъ пѣтъ чувани отъ тѣхъ думѣ, третата показваше, какъ гледа и прочее и прочее. Невинни подсмивки, безъ завистъ, безъ злоба. еѣ тѣѣ е, за да намѣриѣтъ нѣщо да сезасмѣятъ. Но, слѣдъ като се насищаха вече да се смѣятъ, почваха пакъ да ѣ се чудѣтъ на червенитѣ устни, бѣлитѣ зѣби, малкото краче, на вървежа ѣ, украшенията ѣ, дрѣхитѣ ѣ, на всичката ѣ въобще грация и хубостъ.

А съ туй гледање и чуденѣ, именно, селскитѣ моми почнаха да промѣняватъ своитѣ обичаи. Това промѣнение бѣше, разбира се, постепенно и само вънкашно. Нѣрава си не можеше да промѣни селската мома. Тя промѣняваше, прочее, нѣкои думѣ, нѣкои обноски, нѣкои дрѣхы и украшения. А пѣкъ това именно караше добритѣ селяне да не гледатъ съ довѣрие на оная накинена възшебница. Сега вече не достигаха тулѣтъ и копривенитѣ лѣни, които винаги се намираха въ къщи, но трѣбваше да имъ носѣтъ и отъ магазинята всѣкакви ширитѣ, ивици, копчаѣ и дрипелѣ. А най-лошото бѣ, че подражението не бѣ пѣлно, свършено, та видѣше нѣкой шапка и герданъ или френска фарбала и кожухче или други тѣмъ подобни разнообразия и, може да се каже, контрасти. Бащата естествено, не обрѣщаше внимание на тия работѣ; той, може би, вѣтрѣшно и се надуваше за тоя *напрѣдѣкъ* на момитѣ си! Онова, що го най-много разваляше бѣ, че му се испразднюваше джебѣтъ, че отъ день на день ставаха повече и повече къщнитѣ разноски, това бѣ за него едно възстание, което, да го гледаше само домакинѣтъ, правѣше да му настрѣхваха космитѣ. А колкото повече дѣщеря му се накинчваше, толкова повече врѣме той не можеше да си промѣни мазния кожухъ или закрѣпенитѣ ботуши.

Злото, обаче, и до тукъ не се спира. Василка бѣ, както казахме, жива и говорлива. Почна, прочее, малко по малко да сѣче и езикѣтъ на селската мома, и когато се тя намиралше даже прѣдъ чужди хора. По нѣкогажъ тя испущаше по нѣкои неумѣстна думѣца и прѣдъ баща си. Училищнитѣ настоятели бѣха добри, родолюбиви и ученолюбиви хора, та желаша отъ все сърце да имъ напѣрѣдае селото. Домакинството имъ, обаче, бѣ по-голѣмо и отъ патриотизма имъ и отъ всичко друго, та всѣки пѣтъ, когато въ кафенето си играеха съ броеницитѣ, размислюваха върху положението на работитѣ днесъ, безъ, обаче, да могатъ изнапѣри нѣкой начинъ за поправяње учителката. Да ѣ испѣдѣтъ не бивало. Една учителка *трѣбваше* да иматъ. Кой знае, че подиръ тая не ще имъ падне друга още по-лоша.

— Азъ намѣрихъ единъ начинъ, да управимъ работитѣ, рече единъ день тѣѣ наречений Гатю Арапинѣтъ, при всичко че никакъ не бѣше черенъ. Да ѣ оженимъ учителката. Тогава и тя ще бѣде

къшовница като другитѣ ни жени, та по тоя начинъ ще се усмири и тя, ще се успокоимъ и ние.

— А бе, какъ ще ѿ женишъ! Не чу ли, какво е казвала ти прѣзъ днесъ на дъщеря ми, че било срамъ да ѿ оженѣли родителитѣ ѿ, а че да не си избирала тя сама нѣкое момче.

— Е, хубаво; тогава нека си го избере тя сама! Ние само да улеснимъ работата и всичко се свършва, ще видите, благополучно.

* * *

За добрата имъ честъ, тѣ имахъ въ селото единъ хубавелякъ и въ сѣщо врѣме ученъ момъкъ, Митю Кръстевъ, който бѣше извѣстенъ изъ цѣлото село за своята щедростъ и веселостъ.

Нѣкои си расправяхъ, че той обичалъ малко повечко, отколкото другитѣ, винцето; но ние не можемъ увѣри читателитѣ си въ това, а само имъ казваме, че той бѣ въобще извѣстенъ подъ името: куварда-Митю, зарадъ което име, може би, нѣкои му приписвахъ наклонността къмъ чашата.

Този господинъ бѣше свършилъ въ Руссия реална гимназия, а послѣ служилъ при нѣкой архитектъ, та, като се върна въ отечеството си, той се провъзгласи за инженеръ-архитектъ, за което по-грамотнитѣ въ градеца хората го наричахъ инженеръ или архитектъ-Митю, а простолудитѣ: Митю-калѣ!

Както и да е, Гатю Арапинътъ намисли да убѣди архитекта-Митю да се ожени за учителката Василка и всѣки, мислимъ, ще исповѣда, че това рѣшение бѣ отлочно не само за непосредствено интересующитѣ се страни, но и за селото...

Рѣшено веднажъ прѣдприятнето, училищный настоятелъ господинъ Гатю Арапинътъ сѣщата вечеръ още се вае да го свърши. Отива въ кафенето, гдѣто имаше обичай да ходи нашии архитектъ, и дѣйствително, намира го тамъ, че играе на карти. Слѣдъ като си свърши играта, г. Гатю го извика на страна и взе да го убѣждава.

— Що си губишъ младостъта и хубостъта, а бе челѣче; гдѣ ще намѣришъ другъ пѣтъ такъва самодива, такъвъ трандафилъ? Какво повече имашъ отъ една такъва жена? Ти си имашъ своето, та не ти е зараръ, като нѣма тя зестра. Хайде, бързай, иди да ѿ испънешъ подъ прозореца нѣкой пѣсень; па, ако не щешъ това, дай ѿ едно цвѣте, намѣри най-послѣ нѣкой причина, да ѿ видишъ, па туй то: тѣй се свършва работа! Но, що да говоримъ напраздно. Хайде, ти казвамъ, иди виждъ, да не би да е засѣдѣла новата училищна стѣна. Кажу, че азъ съмъ те проводилъ. Недѣй се страхува; ти започни работата, че за края, не бой се, азъ ще ѿ досвършъ.

Отпървомъ архитектъ Митю не обърна внимание на Гатевитѣ пригаски, тѣй като помисли, че бай Гатю се подиграва съ него, както имаше обичай да закача всѣкиго изъ селото. Но, като се връщаше вечеръ въ къщи, г. Митю Кръстевъ не си

танънигаше тозъ пѣтъ обичайната вечерна пѣсень. Той бѣ вдълбоченъ въ странни мисли; не можеше да се успокои: защо ли бай Гатю да му подхвърли Тая шега? А пѣкъ и защо да е шега? Какво ще изгуби, ако се опита? Ако сполучи, кой другъ ще има такъва като него въ цѣлото село жена? Ако ли не сполучи и се научатъ хората, то нека му тегли грѣха бай Гатю, който бѣ причината.

И не щешъ ли?... Митю се върна назадъ и взе да се качи по баира, който водѣше къмъ училището. Щомъ стигна до прозорцитѣ на Василкината стая, спря се, за да поемне малко въздухъ и да се съвземе отъ смущението си. Той хвърли единъ погледъ на Василкинитѣ прозорци и насмалко щѣше да се провѣне и испѣе запалената мѣгновено въ гърдитѣ му любовъ!... Но той можа да се въздържи и се опѣти къмъ училищнитѣ врата. Сърцето му сега тупаше силно, гърлото му засѣхваше, дребенъ потъ го обливаше. Навежда се и гледа прѣзъ дупката на вратата, прѣди да похлопа на вратата. Вижда слугинята въ двора, но по-нататкъ вратата на учителската стая отворена, а Василка седи прѣдъ една масичка и си работи нѣщо.

— Навстина, ималъ право бай Гатю да ѿ нарече самодива и трандафилъ, струва си момата, помисли си Митю. Но какво да ѿ кажъ, като влѣзъ. Е! ще ѿ кажъ добъръ вечеръ, че за по-нататкъ има Богъ.

Похлопва на вратата. Слугинята отваря и влиза въ училището г. Митю.

Василка става исполашена. Тя се исправи отпървъ му като статуя, а съ силно растворенитѣ си очи го запитваше, какво иска въ училището въ такъвъ напърдимъ часъ!

— Добъръ вечеръ, каза той; дайте ми, молимъ, една ламбичка да хвърлимъ едно око въ подницата, зеръ казахъ, че засѣдала новата стѣна, та г. Гатю ме прати да видѣмъ.

— Стоепке, запали ламбичката, извика Василка, и дай ѿ па господина. Надѣвамъ се, обаче, че нѣма нищо.

— Азъ погледахъ и отвѣнъ добръ, но, да ви кажъ, не можихъ да заблѣжъ нищо. Но, какъ и да е, нека видимъ и отвѣтръ.

Архитектътъ взима ламбичката и слиза въ подницата, а подиръ малко пакъ излиза горъ и казва, че нѣмало нищо, като прибави да не се каже никому нищо, за да не се уплашатъ хората и непрачатъ двѣцата си въ училище.

Тукъ г. Митю се спря малко прѣдъ Василка. Казахме вече по-горъ, че той бѣше хубавелякъ: високъ, съ голѣми черни очи и тѣнки мустаци, а въ сѣщо врѣме и сладкодуменъ. Но виждъ че му се свързалъ сега езикътъ! Не знае, какво да ѿ каже а пѣкъ и слугинята стои отвѣнъ. . . .

— Нека хвърлимъ едно око и въ вѣтрѣшността на училището, казва по едно врѣме гледайки на около си стѣнитѣ.

Взема ламбичката и отива самъ въ училищната

стая, за да има време да помисли, какво трѣбва да ѝ каже.

— Елате, госпожице, да видите, извиква ѝ по едно време.

Василка отива и тя въ училищната стая.

Ламбичката едва освѣтяваше голѣмата стая. Василка леко леко се приближи до него и се исправи прѣдъ него като статуя съ къщната си горня дрѣха, чернитѣ си очи, бѣлата шия и двѣтѣ си рѣчици, свити до гърдитѣ, като че усѣщала студъ.

Бай-Гатю трѣбва да е видѣлъ тая пукнатина въ стѣната, че се уплаши. Но нѣма нищо, иска само да се замаже и повече нищо. Къщата е здрава, а пѣкъ и ни очестити. Всичкитѣ ни моми сега се образуватъ добръ тука и ставатъ такива, каквито ги изисква днешното общество! . . .

— О, благодарѣнъ за комплимента, господине Кръстевъ, каза Василка и му се изсмѣ.

— Госпожице, да Ви кажъ ли: ние, жителитѣ на малкитѣ градове, сме малко селяне, та винаги говоримъ истината. Затова азъ сега бихъ Ви казалъ и друга една истина, само ма е страхъ, да ѝ не прѣтълкувате и ни се разсърдите.

— Каква истина? го запитва Василка и престаива заинтересована съ една крачка до него.

— Че има въ градеца ни една душа, която ще полудѣе за Васъ.

— Що ми казвашъ? А коя е тази душа? кажи името ѝ . . .

— Амн ако ми се разсърдите?

— Заклѣвамъ ви се, че нѣма да се разсърдѣмъ. Пѣкъ и защо да се разсърдѣмъ?

— Добръ, ще Ви кажъ. Той е единъ човѣкъ, който не е нито старъ, нито бѣденъ; ученичѣкъ, занаята си изучилъ въ странство, та е видѣлъ и малко свѣтъ. Ако не знае той толкова да си искава душевната болка книжовно, знае, обаче, да ѝ испѣва като птиче въ гората; ако не знае толкова обноснитѣ по послѣдната мода, знае, обаче, да люби и уважава като честенъ българинъ . . .

— А името му, попитва Василка, като по тропа съ крака си.

— Не могъ ви каза името му; не смѣмъ . . . И г. Митю замълча.

— Кой ли ще е той: висогъ, хубавецъ, сладководуменъ, пита повторно Василка засмѣна.

— Не могъ, не могъ Ви каза. Умътъ ми ще угасне като тая ламбичка. И, като остави ламбичката на масата, взе да си мисли.

— Какво имате, господине, че се умислихте тѣй?

Тогавъ г. Митю обръща се, изглежда ѝ въ очитѣ и казва:

Нѣма нищо толкозъ тежко,
Нищо толкозъ смъртоносно,
Както тайно да залюбишъ,
Да го кажешъ да не смѣишъ.

Василка, при всичко че естествено угади

нѣщо, счете за добро да даде край на тая история. Тя се оттегли на назадъ и каза сериозно.

— И тѣй стѣната нѣма нищо. Благодарѣнъ ви, господине Кръстевъ, за труда. И влѣзе въ стаята си.

Г. Митю останѣ като замаянъ. Той сега се мъчеше отъ двѣ нѣща: отъ любовъ и отъ срамъ. Изгледа — на около, какъ да си излѣзе, безъ да го усѣти гордѣливата Василка. Съгледа вратата, отгдѣто излизахъ момичетата, отвори ги и излѣзе скоро скоро и полека, безъ да се чуе вървежътъ му.

Като излѣзе на пѣтя и слизаше на назадъ баиря, удари го въздухътъ, че се свѣсти малко; тогава исчезнѣ срамътъ, а останѣ любовта. А като потегли още по на долу и видѣ отпрѣдъ си полето и мѣсечината да играе на рѣчинитѣ бистри води, събуди се въ сърцето му младежката живость, та се провикнѣ и испѣ:

Лека нощ, душице; името си не ти казвамъ.

Скришно любовта си тайно азъ ще да оплаквамъ.

* * *

— Казвайте де, пѣйте, момичета, всѣка пѣсенъта си. Толкова хубаво можете да ги нагласявате вне тукъ! Ей това сѣ народнитѣ пѣсни, сладки сладки и миризливи като босилека. . . Пѣйте, момичета, че сега много ги обичамъ тия ви пѣсни, които вне нареждате съ такова искусство, безъ да си знаете стойността на туй прѣимущество! И азъ ще се помѣчъ да направѣмъ такива пѣснички, или пѣкъ ще научъ вашитѣ и до една. Не могъ вече живѣ безъ тѣхъ. . . .

Така говорѣше една вечеръ Василка, поканена на една вечеринка, не много време слѣдъ вижданѣето ѝ съ г. Митя, та взе и тя да нарежда и пѣе:

Тополичка виеога наведи се, челото ти да допрѣ;
Двѣ думи чмамъ да ти кажъ, че подирѣ нека да умрѣ.

А момитѣ смѣйтъ ли се, смѣйтъ се.

— Мари, я виждъ че хубаво нарежда и пѣе, като че въ село се родила, пустата! нивахъ всички изъ едно гърло.

— Ба! мигаръ не съмъ се родила въ село. Само че малка малка ма доведохъ въ града, защото нѣмахъ ни баща, ни майка. Горкий ми уйка, попъ Димчо ме взела при себе си и ме изучила. Помнѣмъ майка си, като че вчера още била прѣдъ мене. На ей тѣй се показваше. Всички говорѣхъ, че много ѝ съмъ приличала.

Сѣщеврѣменно взима една магулика, съ която си покрива главата, и ги изглежда умилно и кротко. Сега вече приличаше, наистина, на картина.

Селскитѣ моми седѣхъ и ѝ гледахъ, безъ да продуматъ нищо и покъртени до една; на нѣкои даже и се овлажихъ очитѣ.

— Ти си вече наша, Василке; недѣй никога мисли, че ще направишъ европейки, казва ѝ една отъ селскитѣ моми, по-голѣмата.

— Азъ да ва направѣмъ европейки? Боже упазил! Гледайте сега вие даже не направите европейка,

сега гдѣто отново ще станѣ селенка. Подиръ ведѣля ще ми испѣшъ и свадбената пѣсенъ.

Всички оставяхъ захласнѣти. Оставятъ си на земята ржкодѣлнията, поглеждатъ се една друга, захващатъ да викатъ, да скачатъ и за обикалятъ Василка, за да се научатъ, какво има.

— Оставѣте ма да ви кажъ. Ето! чисто и просто казано: залюбихъ се въ единъ момък и ще го вземъ. Недѣйте ми завижда, молѣе. Не е годинякъ на никоя въ село. Той е отъ горнята махала. Той е единъ човѣкъ, който не е нито старъ, нито бѣденъ; ученичѣкъ, занаята си изучилъ въ странство, тѣ е видѣлъ и малко свѣтъ. Той не знае толкова да си исказва любовта книжовно, но знае да ѣкъ испѣва като птиче въ гората.

— А името му? питатъ всички изедно.

— Името му ли? Той въ сѣбота ще празнува именния си день.

— А! Митю ще е той! извиква по-голѣмата отъ тѣхъ.

— Ти, прочее, която си го ударила, ще додешъ да накичите булката, свадбата ще стане въ дома на г. Гатя Арапина.

И тѣй станѣ. Бай-Гатю взе отгорѣ си работата като истински Василкинъ баща.

Василка биде накичена като дѣйствителна селска булка. Не дупсувахъ и цвѣтата, нито овия безбройни накити и веселби, които съставляватъ въ сѣщность селската свадба.

Колкото же за младоженеца, той вече не можеше да се нарадва на невѣстата си. Даже, кога го вѣнчавахъ, наведе се и каза на бай-Гатя.

— Бай-Гатю, азъ съмъ султанъ, Василка ми е короната, а ти пѣкъ Везиринътъ ми.

Та и не лѣжеше. Бай-Гатю като сѣщински Везиринъ нареди работата. Той самъ отиде при Василка и ѣкъ подготви за туй ѣкъ съпружеско съединение съ г. Митя; той убѣди и Митевата майка. Въ двѣ недѣли всичко бѣ свършено. Митевата майка, доволна отъ туй положение на работитѣ, е твърдо рѣшена да живѣе при сина си, при буля си и да гледа внучетата си, кога Василка ще да отива въ училището.

И така учителката станѣ домакиня, а именно селска домакиня, и се облячаше, говорѣше и се носѣше като всичкитѣ други изъ селото домакини, а пѣкъ селскитѣ моми се отгървахъ отъ тая полуда да искатъ непрѣменно да се показватъ за европейки.

Свѣти

къмъ сгодена дѣвица.

«Когато се омжшиш, мой дѣще, постарай се да направишъ щото домътъ ти винаги да бѣде грациозенъ. Не е добро жената да напуца мжжа си и да се не грижи за него; тя трѣбва да се старае да му угождава, трѣбва да се явява прѣдъ него всѣкога съ задоволенъ

видъ. Не е до тамъ мжчно, колкото се мисли, щото нѣкой съпружъ да се отнася къмъ съпружата си винаги като любовникъ. За да си постигнешъ това, трѣбва винаги да се явявашъ прѣдъ него чиста, добръ облъчвана, весела, да прѣтърпѣвашъ безъ да се оплаквашъ неизбѣжнитѣ за единъ домъ малко мжчотии, а най-паче да не ти се иска да се показвашъ, че се мжчишъ. Сѣзати върху момината буза, казва единъ старъ мждрецъ, прилича на капка роса върху едно цвѣте, но полни винаги, че сѣзата върху бузата на омжжена жена, е за съпружъ капка отрова. Старай се да гледашъ винаги на работишъ отъ добрата имъ страна, да се показвашъ, че си винаги задоволенъ, защото тѣй ще сполучишъ и дѣйствително да бѣдешъ такъва, а съпружътъ ѣкъ, виждайки те щастлива ще те люби още повече. Нѣма що повече да ласкае мжжа, колкото щастие то на жена му. Той е гордѣливъ, кога разбира, че живущата съ него съпружъ е щастлива, и тогава се увеличава още повече и любовта му къмъ нея. Една майка.

Разни.

**** Похчето.* — Похчето е едно отъ произведенията на цивилизацията; у варварскитѣ племена е съвсѣмъ непознато, тѣй като тѣ не се нуждайтъ отъ него толкова много, колкото ние. У японцитѣ то е въ голѣмо употрѣбление; тѣ носѣтъ по цѣли дузини отъ тѣхъ въ своитѣ рѣкави, приспособени да служатъ и като джебове, прилични на дрехарници. Тѣ правѣтъ това, защото тѣхнитѣ, направени отъ коприновидна орисова книга похчета, не могатъ се употрѣби повече отъ единъ пътъ; така щото тѣ бихъ се очудили и почувствували ужасъ, ако да виждахъ нѣкого европеецъ да тури въ джеба си похче, просто или украсено съ бодове и ароматизирано, което е вече употрѣбено веднажъ.

Нѣкога женитѣ държехъ двѣ похчета: едното луксозно, украсено съ бодове и ароматизирано съ разни аромати, което показвахъ по баловетѣ, посѣщенията и изъ улицитѣ, а другото — винаги държехъ въ джеба си за нуждитѣ на носа. Въ дневно врѣме се държи по едно похче, приспособено за избѣриване съ него носа и заплюване въ него, като се доквара прѣдварително до самитѣ устни — нѣщо, което угождава най-много на другаритѣ или събесѣдницитѣ на оногози, който го употрѣбвява за тѣзи нѣща; защото въ такъвъ случай той се показва за човѣкъ съ най-добро поведение и благородни обноски. Похчето еднакво може да се употрѣби и противъ киханнето, т. е. веднага, като се узнае, че иде известното гъделичкание, да се стивкатъ силно съ него поздритѣ, нѣщо което напрѣварва киханнето. Въобще похчетото трѣбва да се употрѣблява скоро, тайно и съ прѣдпазливостъ, а не да се показва прѣдъ очитѣ на свѣта, защото е едно нѣщо, служащо за изпълнение на една отъ най-малко благороднитѣ човѣчески нужди.

* * * *Женско самопожертвование.* — Едно дѣте изгорѣло рѣката си отъ лакѣта до рамото, толкова много, щото тая частъ останѣла безъ месо, а болкитѣ, разбира се, били страшни. Докторитѣ рѣшили да покриятъ изгореното мѣсто съ единъ късъ човѣческо месо. Но гдѣ да се намѣри това месо? Кой ще прѣдаде месото си на остритѣ докторови орѣдия? Геройтѣ не загъснѣлъ да се яви: една монахиня (калугерка), като се извѣстила за случившето се, прѣдставила се прѣдъ докторитѣ и самоволно се рѣшила да остави да отрѣжатъ отъ мишицата ѝ нуждното месо за спасението на дѣтето, което и станѣло безъ да се просъдзи ни най-малко или да изговори нѣщо.

Афоризми.

Винаги трѣбва да се прѣдпочита честна сиромашия, нежели богатство, придобивано чрезъ прѣстѣпнически сръдства.

* * *

Свѣтвай приятелитѣ си не за това, що ти задоволява, но за това, що имъ принася полза.

* * *

Бждѣте пазви въ слушание и послѣдни въ говореніе.

* * *

Единичното условие на щастието е — изпълненіето на длъжността.

* * *

Длъжността е рѣжда, истрѣбвающа всичкитѣ добродѣтели, колкото и да сѣтъ тѣ сили. Кое жезлъзо може да се противопостави на рѣждата?

* * *

Зависѣдающій другитѣ, исповѣдва, че е по-долънъ отъ тѣхъ.

* * *

Гладѣтъ мѣди отази ератата на трудолюбивия, но не смѣе да влѣзе въ дома му.

* * *

Най-скѣпноцѣнното скриваще е насърдението и настояванието; чрезъ тѣхъ може нѣкой да завладѣе всичкитѣ друми.

* * *

Расточителний распилва златото като смѣтъ, а скѣпникѣтъ събира смѣтъта като злато.

* * *

Человѣкъ е роденъ да дѣйствиува; недѣлѣтелността е прѣждевѣрѣмни смѣрътъ.

* * *

Да съжалява нѣкой злочестницѣтъ е сѣщо, ка-че приспива своитѣ скѣрби.

* * *

Лошъ езикъ е знакъ на лошо сърце.

Книги и Списания,

получени въ дирекцията ни.

Вздържателъ, год. I, бр. 10, 1-ий Октомври 1895 година. София.

Домашенъ приятель, год. VII, бр. 10, Октомври 1895. София.

Изворъ, год. V, кн. II, Октомври 1895. Руссе.

Медицинска беседа. Год. II, кн. III и IV. Септември и Октомври 1895. Видинъ.

Младина, год. V, кн. II, Октомвр. 1895. Казанлъжъ.

Медицински сборникъ, год. I, бр. 7 и 8, Октомври и Ноември 1895. София.

Нова свѣтлина и Здравословие, год. V, год. III, книжка VII. Октомври. 1895. Сливенъ.

Орало, год. II, бр. 20. — 15 Октомвр. 1895 г. София.

Основно училище, год. III, бр. II, Октомвр. 1895. Ломъ.

Свѣтлина, год. V, кн. X. Октомври 1895. София.

Семейно омище, год. I, бр. 10. Октомв. 1885. Варна.

Учитель, год. III, кн. II, Октомвр. 1895. Пловдивъ.

Юридически прѣмѣдъ, год. III, кн. XVI и XVII. — 15-й Октомвр. и 1-й Ноемвр. 1895. Пловдивъ.

Българска сбирка, год. II, кн. IX. 1-й Ноември 1895. Пловдивъ.

Искра, год. V, кн. XII. Декемвр. 1895. Шуменъ.

Пролѣтъ, мѣсечно иллюстрирано списание за дѣца; годишната му цѣна за въ България е само единъ левъ, а за странство два лева, но непрѣменно прѣдплатени. Всичко що се отнася до «Пролѣтъ» испраща се до Димитръ Тончевъ въ гр. Ломъ. 1895—96 уч. год. кн. I и II Септемвр. и Октомвр. Умоляватъ се редакциятъ, които испращатъ изданията си въ промѣна до редакцията на «Дѣт. пощивка» въ Силистра, за на прѣдъ да ги испращатъ до ред. на «Пролѣтъ» въ Ломъ.

Училище, за граждански правдини и длъжности. Прѣвелъ (отъ Сърбски) и издалъ J. C. H. София 1895. Намѣтва се за проданъ въ книжарницата и печатницата «Просвѣщение», въ София, улица Левски № 4. На г. г. книжаритѣ се прави отстъпка по 30% въ брой. Цѣна 40 стот.

Извѣстие.

Умоляваме всички ония отъ г. г. абонатитѣ и абонаткитѣ ни въ странство, които не сѣтъ си исплатили още абонамента, да побързатъ и си го внесатъ сами направо въ дирекцията ни. Въ противенъ случай явяваме имъ, че, ако и съ голѣмо съжаление, ще бждемъ принудени да имъ прѣкратимъ испращането листа си.

LE FOYER

DOMESTIQUE

JOURNAL pour la FAMILLE

Publie chaque semaine des articles inédits sur tout ce qui intéresse le cercle de la famille: éducation, morale, hygiène, économie domestique. Il vient d'inaugurer un service timbrologique destiné à rendre d'excellents services aux amateurs. Il fait également une large place à des productions littéraires de nature à délasser en instruisant. Sa tendance et son esprit le recommandent tout spécialement aux mères de famille et à la jeunesse. Il peut être mis entre toutes les mains et chacune de ses années représente un cadeau d'étrennes aussi utile qu'attrayant, sous forme d'un beau volume de plus de 600 pages, relié dans un emboilage spécial.

L'abonnement est de 6 fr. pour l'année et 3 fr pour 6 mois.

Demander à M M Attinger Frères, Neuchâtel, des livraisons specimen gratuites